

26.1.2026

Aloite: Vasemmistoliiton aluevaltuustoryhmä (jätetty 10.11.2025)

Palveluasumisen ratkaisut, asiakasmaksujen kustannukset ja käyttövara ikäihmisille

VASTAUS VALTUUSTOALOITTEeseen

Valvooko Pohteen omavalvonta sosiaalihuoltolain toteutumista ikäihmisten toimeentulon vaarantumisen osalta?

Asiakkaan omatyöntekijän vastuulla on huolehtia, että asiakkaan toimeentulo ei vaarannu, kun asiakkaalle myönnetään yhteisöllisen asumisen palvelu. Tarvittaessa omatyöntekijän tulee ohjata asiakasta tai hänen edustajaansa hakemaan asiakasmaksun alentamista tai perimättä jättämistä. Omatyöntekijä voi myös tarvittaessa tehdä hakemuksen asiakkaan puolesta. Asiakkaan maksupäätöksiin on kirjattu tieto, että asiakasmaksun alentamista voi hakea. Asiakasmaksuyksikön työntekijät neuvovat menettelyssä tarkemmin, ja heidän yhteystiedot ovat maksupäätöksillä.

Onko nyt ja kilpailutuksen jälkeen vaarana, että yhteisöllisessä asumisessa asuu liian huonokuntoisia ikäihmisiä? Miten tätä omavalvonnassa valvotaan?

Yhteisölliseen asumiseen hakeudutaan hakemuksen perusteella. Tällöin asiakkaalle tehdään palveluntarpeenarviointi hakijan elämäntilanteen edellyttämässä laajuudessa. Yli 65-vuotiailla käytetään RAI-arviointia palveluntarpeen arvioinnin tukena. Hakijalle annettava viranhaltijapäätös sosiaalipalvelun järjestämisestä perustuu palvelutarpeen arvioon. Hakijan hakemukseen annetaan erillinen päätös yhteisöllisen asumisen palvelusta. Hakijalle annetaan erilliset päätökset muista mahdollisista palveluista myöntämisen perusteiden täytyessä. Yhteisöllisen asumisen myöntämisen perusteet ovat tulleet voimaan 1.11.2023 alkaen (Tulevaisuuslautakunta 6.9.2023 § 84).

Yhteisöllisen asumisen myöntämisen perusteet ovat samat palvelun järjestämisen tavasta (osto/oma palvelutuotanto) riippumatta. Myöntämisen perusteissa todetaan seuraavaa: *“Palvelutarpeenarvion perusteella hakijan tarvitsemaa tukea ei voida riittävällä tavalla järjestää kotiin annettavien palvelujen keinoin. Hakijalla ei ole perusteltua ympärivuorokautisen palveluasumisen tarvetta.”* Yhteisöllisessä asumisessa olevan asiakkaan toimintakykyä ja palveluaikaa seurataan säännöllisesti. Toimintakyvyn muuttuessa tehdään tarvittaessa uusi palveluntarpeenarviointi ja arvioidaan samalla palveluiden riittävyyttä.

Mikä on kohtuullinen aika korjata selkeä epäkohta, kun se on tullut ilmi Pohteella?

Epäkohdat otetaan selvitykseen viipymättä, kun ne tulevat vireille esimerkiksi kirjaamon kautta. Osa asioista vaatii useamman toimijan yhteistyötä ja/tai asiakkaalta saatavaa selvitystä. Asiakkaan pyynnöstä annetaan arvio päätöksen antamisajankohdasta ja vastataan käsittelyn etenemistä koskeviin tiedusteluihin (Hallintolaki 23 §). Mikäli selvityksen perusteella todetaan virhe, asia korjataan viipymättä selvityksen valmistuttua. Tarvittaessa korjaukset tehdään myös takautuvasti. Kohtuullinen aika virheen korjaamiseen vaihtelee suhteessa virheen laatuun. Pyrimme parantamaan toimintaamme epäkohtien käsittelyssä. Asiakkaiden ohjausta vahvistetaan saatujen palautteiden perusteella.

Voisiko Pohteella ottaa käyttöön asiakasmaksuissa Pirhan käytännön, missä asiakasmaksua kohtuullistetaan tai se poistetaan sosiaalityöntekijän lausunnon perusteella?

Myös Pohteella asiakkaan omatyöntekijä voi tehdä lausunnon asiakasmaksun alentamisen tai perimättä jättämisen hakemuksen liitteeksi ja lausunto huomioidaan hakemuksen käsittelyssä.

Oulussa 26.1. 2026 toimialuejohtaja Mervi Koski, hankinta- ja valvontajohtaja Arja Heikkinen ja sosiaali johtaja Leena Pimper-Koivisto